

Η σύσκεψη Μάριος Χάκκας

Εισαγωγικό σημείωμα

Ο Μάριος Χάκκας (1931-1972) ανήκει στην πρώτη μεταπολεμική γενιά των Ελλήνων λογοτεχνών. Το διήγημα δημοσιεύτηκε το 1971 στο βιβλίο «Ο μπιντές και άλλες ιστορίες».

Η σύσκεψη συνεχίζονταν ...

Ήτανε δύσκολο να καθορίσει το χρόνο της έναρξης, αν είχε αρχίσει εδώ και δέκα λεπτά, πριν δέκα μέρες ή πριν δέκα χρόνια. Ακόμα αμφέβαλε αν υπήρχε κάποια αρχή, ένα συγκεκριμένο σημείο εκκίνησης, αφού ολοένα και περισσότερο ένιωθε πως δεν υπήρχε ένα τέλος.

Η σύσκεψη συνεχιζόταν, ένα ποτάμι χωρίς εκβολές και πηγές. Ο ίδιος δεν ένιωθε σα σταγόνα που ξεκίνησε από την αρχή για να φτάσει στο τέρμα. Είχε την επίμονη αίσθηση ότι βρίσκεται έξω απ' το ρεύμα, στην άκρη της κοίτης, στο ίδιο πάντα σημείο και βλέπει διαρκώς να κυλάει.

Είχε συναίσθηση ότι παίρνει μέρος στη σύσκεψη μόνο από τη συνέχιση της διαδικασίας με τους εναλλασσόμενους ομιλητές, τις καθιερωμένες χειρονομίες, τον τρόπο που ανοίγαν το στόμα και άρθρωναν τις λέξεις. Πρόσωπα, χέρια, χείλη και λόγια όλα γνωστά, τόσο γνωστά, κυρίως τα λόγια, κουρντισμένα σ' ένα κραυγαλέο ανυπόφορο τόνο (Κι εγώ με τη στεντόρεια φωνή μου), που δεν είχαν καμιά σχέση με την κοινή ομιλία για το ψωμί και τον έρωτα, για τη ζωή και το θάνατο, κουρντισμένα όλα σε μια σειρά και μια τάξη (κι εγώ με τη σειρά μου...), αυτά τ' ακατανόητα λόγια που η μνήμη τ' απόδιωχνε σα φορτίο αβάσταχτο.

Η σύσκεψη συνεχίζονταν, μια πλάκα για χιλιοστή φορά στο πικάπ, μια κόρνα αυτοκινήτου που κόλλησε και που κανένας δεν νοιάζονταν να σταματήσει αυτός ο άχρηστος θόρυβος.

...Ένα λεωφορείο που πήγαινε... Αυτός στριμώχνοντας μπήκε, όταν ξαφνικά η πόρτα έκλεισε κι έπιασε στην άκρη το μανίκι της καμπαρντίνας. Δοκίμασε μαλακά να το τραβήξει και κατάλαβε πως είχε γαντζώσει σε κάποιο καρφάκι. Μπορούσε όμως να περιμένει μέχρι την επόμενη στάση. Θ' άνοιγε η πόρτα και θα ελευθέρωνε το μανίκι χωρίς αβαρίες. Ήταν υπόθεση ενός, δύο λεπτών το πολύ. Θα το άντεχε; Δυο λεπτά το πολύ υπομονής. Τράβηξε απότομα το χέρι αδιαφορώντας για το οποιοδήποτε σχίσσιμο. Δεν μπορούσε να περιμένει, δεν μπορούσε να νιώθει αιχμάλωτος, έστω για λίγο, μιας πόρτας ...

Τώρα γιατί παρακολουθούσε αυτή την ατελείωτη σύσκεψη; Γιατί να αισθάνεται αιχμάλωτος για μήνες, για χρόνια, μιας πόρτας και μάλιστα ορθάνοιχτης; Βέβαια μπορεί να 'ταν κλειστά τα παράθυρα, βουλωμένες οι χαραμάδες κι οι τρύπες, αλλά η πόρτα έχασκε ορθάνοιχτη. Φαινόταν από κει που καθόταν φαρδιά, μεγάλη και εύκολη. Θα σηκώνονταν ήσυχα ήσυχα, θα περνούσε απαρατήρητος ανάμεσα απ' τους ακροατές με τα πεσμένα βλέφαρα και τις ξαναμμένες παλάμες, μια και χρόνια ήταν απών, από τη σύσκεψη, αφού όλοι απουσίαζαν, αφού κανέναν από τους ομιλητές δεν κατανοούσε, θα περνούσε την πόρτα και φορώντας την καπαρντίνα ανεμπόδιστα με την ομπρέλα και το καπέλο στο χέρι, θ' αναχωρούσε χωρίς χαιρετούρες.

Μπορεί έξω να ήταν καλοκαίρι και να μη χρειαζόταν η ομπρέλα ...

Από την ορθάνοιχτη πόρτα φαινόταν ένα κομμάτι μεσημέρι κι ακούγονταν το μονότονο τραγούδι του τζίτζικα. Ο φύλακας κοιμόταν. Κοιμόταν βαθιά στην καρέκλα, με πεσμένα τα βλέφαρα, με σταυρωμένα τα χέρια σα να 'ταν νεκρός, σα να μην υπήρχε δίπλα στην πόρτα. Μπορούσε να κάνει δυο βήματα και να βρεθεί έξω για ένα λεπτό, για μια ώρα, για πάντα ύστερα από είκοσι χρόνια φυλάκιση, αρκεί να δρασκελούσε την πόρτα, αρκεί να τολμούσε, αρκεί να το ήθελε, αρκεί... Χωρίς δισταγμό έστριψε για το αρχιφυλακείο που τον είχαν καλέσει ...

Τώρα τον είχε καλέσει ο Πρόεδρος, δίνοντάς του το λόγο να πει κι αυτός τις σκέψεις του, συνεχίζοντας τη σύσκεψη. Δεν μπορούσε να φύγει, δεν έπρεπε να φύγει. Για να συνεχίσει «κι αυτός με τη σειρά του» τη σύσκεψη, άρχισε να μιλάει με τον ίδιο ρυθμό που μίλησαν οι άλλοι, στον ίδιο τόνο φωνής, με τις ίδιες κινήσεις.

Η σύσκεψη συνεχίζονταν ...

Δραστηριότητες

1. Να αφηγηθείς συνοπτικά (60 έως 80 λέξεις) την ιστορία του κειμένου.
2. Το κείμενο αποπνέει ένα έντονο αίσθημα εγκλεισμού και αιχμαλωσίας. Να εντοπίσεις και να καταγράψεις τρεις διαφορετικές γλωσσικές επιλογές με τις δημιουργείται το αίσθημα αυτό.
3. Αξιοποιώντας την αφηγηματική κατηγορία του χρόνου (τάξη, διάρκεια, συχνότητα), να σχολιάσεις το κρίσιμο ερώτημα που τίθεται στο κείμενο. (150 έως 200 λέξεις)